

A  ı k k a r a

Hayâli, kayalı, hakka dayalı dergi

yir mi 8 . say ı

21 Haziran 2020

BU SAYIDA

- Hacı Karakılçık
- Ali Atar
- Tacettin Şimşek
- Halit Yıldırım
- Osman Fermanoğlu
- Ertuğrul Çoban
- Bayram Tataroğlu
- Erdal Noyan
- Nurgül Kaynar Yüce
- Musa Serin
- Adem Efe
- Hüseyin K. Ece
- Fatih Kandemir
- Hülya Tozlu
- Ali Rıza Malkoç
- İsmail Kılınç
- Mehmet Pektaş
- Tayyib Atmaca

Süper Güçlere Soru

● Hacı Karakılçık

Süper güçler nerde kaldı gücünüz?
Hastanıza ilaç veremediniz.
Hak vurursa böyle dinmez acınız,
Maske düştü işe yaramadınız.

Uzaya, uyduya mesken kuranlar,
Masum milletlere korku verenler,
Yerde bir tek karıncayı görenler,
Binlerce virüsü göremediniz.

Hep İslam'a idi fesatlarınız,
Tükendi gücünüz, fırsatlarınız,
Caddelerde kaldı cesetleriniz,
Yıkayıp kefene saramadınız.

İzliyoruz Avrupa'nın halini,
Çin'in ABD'nin büktü belini,
Öpün Türkiye'nin yardım elini,
Siz bizim düzeye eremediniz.

Bazı zaman oldu, hep birleştiniz,
Türk'ü, Müslüman'ı hedef seçtiniz,
Virüs ordusuna yenik düştünüz,
Atomla, füzeyle vuramadınız.

Takdir yerin bulur ey garip Hacı!
Görülmemiş daha böyle bir acı,
Her gücün üstünde Allah'ın gücü,
Düşünüp de kafa yoramadınız.

A Ç I K K A R A

Hayâli kayalı hakka dayalı dergi

Yapımcı: *Tayyib Atmaca* Yönetmen: *Mehmet Pektaş*

Set Amiri: *Halit Yıldırım* Afiş: *Yasin Montaz*

Muhabbet Adresi: *Onikişubat Belediyesi Sosyal Yardım Müdürlüğü Kahramanmaraş*

Sesleşme: *0535 391 92 50* Dükkân: *www.acikkara.com* e-mektup: *acikkaradergi@gmail.com*

28. Sayı Haziran 2020 ISSN-0106417 (dergi)

Anamın Gelini

● Ali Atar

Oğul dedi anam bir kız buldum ki
Padişahın altın kupası gibi.
Biraz nazlı amma, meraklanma sen
Anası gönlünü yapası gibi.

Sanırsın ikizi gökteki ayın
Meğer komşusuymuş bizim Nuray'ın
Emin ol ki oğlum Türkan Şoray'ın
Sanki bir çift elmas küpesi gibi.

Geldi kız evinden olumlu haber
Düştük yola anam ile beraber
Evlerine vardık acayip bir yer
Tıpkı Sağmalcılar Mapusu gibi.

Kızı gördüm, dedim eyvah neylesem
Neylesem de şu anamı eylesem
Bir suratı var ki nasıl söylesem
Torosların kuzey cephesi gibi.

Anası da öğündükçe öğündü
Bizimkisi sessizliğe büründü
Bir esnedi küçük dili göründü
Şarap şişesinin tıpası gibi.

Dedim ana bu ne hikmet bu ne iş
Ağzında bir sakız, getirir geviş
Fırlamış dışarı önden iki diş
Aynı bir Darendede çapası gibi.

Güya saçlarını topuz yaptırmış
Üzerine parlaticı septirmiş
Ne bulduysa boğazına deptirmiş
Karnı olmuş Şahin Tepesi gibi.

Oğul, kız dediğin diri olmalı
Yiğidin yanında yeri olmalı
Ufak tefek neymiş iri olmalı
Bizim eski evin tapusu gibi.

Hep ona çalışmış şehrin büfesi
Tartmaz hiçbir terazinin kefesi
Fosur fosur fosurduyor nefesi
Fidel Kastiro'nun piposu gibi.

Bir hali var gören sanır deli var
Bir buçuk metreye yakın beli var
Ağzına sığmıyor bir de dili var
Haşlanmış ısırgan lapası gibi.

Dedim ana bu ne kara bir gündür
“Sus lan dedi, öyle ise sürün dur!”
Boynuma sarılsa beni öldürür
Baksana bir saray kapusu gibi.

Kir pasak içinde eli ayağı
Aklamaz, getirsem Kızılırmak'ı
Yüzüklü müzüklü her bir parmağı
Tıpkı bir kaynana sopası gibi.

Bin maşallah boyu kadar eni var
Siyahlardan daha siyah teni var
Burnunun dibinde bir de beni var
Aynı kedilerin pipisi gibi.

Anası der, kızım güldür, solmasın
Verdim gitti, aman kimse duymasın
Bir karnı var mübalağa olmasın
Sanki kışlık erzak deposu gibi.

Kahyaoğlu ateş düştü özüme
Anam der ki kızım girdin gözüme
Bana döndü ne bakarsın yüzüme
Ölmüş boz eşşeğin sıpası gibi.

Sessiz Gemi İşte O Gün Yazıldı

● Tacettin Şimşek

Bir şey söyleyeyim mi? Bu milenyum aşktan yana çok fakir. Beşte birini yaşadık, hâlâ tık yok. Gözünü sevdiğim yirminci asır... Savaşları da çoktu ama dünya çapında büyük aşkları da vardı. Sartre'la Simone de Beauvoir, Salvador Dali ile Gala, Kafka ile Milena, Hitler'le Eve Braun, Faruk Nafiz'le Şükûfe Nihal, Selahattin Pınar'la Afife Jale, Nâzım'la Piraye, Yahya Kemal'le Celile Hanım gibi... Say say bitiremezsin.

Sözün burasında Yahya Kemal ve Celile Hanım'a uzun bir bölüm ayırmak gerekir. Celile Hanım kim? Bir ressam ve müzisyen. Nâzım Hikmet'in annesi. Yahya Kemal kim? Bir şair. Nâzım'ın Deniz Lisesi'nde edebiyat hocası. Nâzım, Yahya Kemal'in öğrencisi. Babası Hikmet Bey vefat edince annesi dul kalmış, kendisi de yetim. Celile Hanım, Yahya Kemal'in öğrencisinin velisi aynı zamanda büyük aşkı. Sacayağına bak, hizaya gel!

Nâzım, Yahya Kemal'in vakitli vakitsiz anesine kırmızı güller göndermesine, uzun uzun telefonlar açmasına, ikide bir teneffüslerde çağırıp "Nâzım, çucuğum, anneniz hanımefendi nasıllar?" diye sormasına fena bozuluyor. "Hoca, bu ne ayak?" diyor içinden. Sonra bakıyor ki olay kontrolden çıkmak üzere. Öğretmen, veli görüşmesinin sınırlarını taşmış. Ateş bacayı sarmış. Yoo, o kadar uzun boylu değil!

Geçiyor hocasının karşısına. Yerinde bir iki yaylanarak ve sağ elinin işaret parmağını hocasının burnuna doğru sallayarak o ünlü repliğini patlatıyor.

"Hoca, hoca!" diyor. "Hocam olarak girdiğiniz eve babam olarak giremezsiniz. Girmeye kalkarsanız yakarım."

Neme lazım, okkalı tehdit. Hocasına posta koyuyor kerata, racon kesiyor.

Yahya Kemal'i alıyor bir telaş. Telaş, duygunun hafifletilmiş adı. Aslında korku.

Yakar mı yakar. Oğlan deli.

"Çucuğum, veririm edebiyattan zayıf, bak, kalırsın sınıfta." dese bu deli oğlanın önünü kesebilir mi? Mümkün değil.

Adamın soyadı Beyatlı ama beyim, can da tatlı. Nâzım delifişek bir oğlan.

Ne yapacağı belli olmaz. Çeker Sürmene bıçağını, saplayıverir şairin böğrüne böğrüne. Hiç düşünür mü "Yahu, bu adam, ülkenin en büyük şairi. Bunu öldürmek, ülkenin edebiyatını katletmektir." falan diye? Umurunda olmaz çünkü kendisi onun yerini fazlasıyla dolduracak bir şairdir. Yahya Kemal de kim? Böyle sınırsız bir öz güveni vardır Nâzım'ın.

Arkadaşlarının ağzında bir tekerleme çoktandır sakız olmuştur: "A be şişmanım, sana düşmanım, sana 'hocam' dediğime pişmanım."

Yahya Kemal'in içini güveler kemirir:

"Ben bir şevk akşamında Endülüs'ü üç defa kızartan adam, bir çucuğun karşısında pes eder miyim? Ederim be! Yenilgiyi kabullenir miyim? Kabullenirim be! Ne yapayım, mangal yürekli değilim. Erkes kadar ben de ülümden kurkarım. Atıp tutanlar vardır ani: "Ölüm bize vız gelir, arkadaş, sevdik mi ülesiye, aşkından külesiye... Yuktur bu yulun dünüşü. Ya herru ya merru." Ben unlardan değilim be! Te be bu mevzular kunuşurken iyidir de, iş başa düşünce pabuç pahalıdır be!"

Yahya Kemal o günden itibaren köşe bucak kaçmaya başlıyor. Park Otel'de resepsiyona kesin talimat veriyor:

"Ani gelir bir sarışın, uzun buylu, mavi gözlü çocuk, gürürsün oni, bilirsün, yukum ben. Günderme udama sakın. Öğrencimdir. Beğenmemiş verdiğim nutu. Üldürmek ister beni."

Resepsiyondaki memur kesin konuşuyor.

"Siz hiç merak etmeyin Ağâh Bey. Onu paketler evine göndeririz. Sizin kılınıza dokunamaz. Biz müşterimizi kurda kuşa yem etmeyiz. Yabanın kopuğuna çerez diye sunmayız."

Koca şair biraz olsun rahatlamış mıdır? Hayır. Sürekli tedirgindir. Diken üstündedir. Sonunda bir karara varır. Aşk bir tür kelle avidir. Öyleyse vazgeçmek en iyisi. Can gidince aşk mı kalır? Bir pusula yazıp gönderir Celile Hanım'a. Konuşurken Rumeli ağzı konuşur ama yazarken dili İstanbul Türkçesidir.

“O haylaz oğlunuz yüzünden maalesef bu aşkı sürdürmem imkânsız.” der. “O peşimde alıcı kuşlar gibi dolaştıkça bana saadet haram. Celile’ım, sultanım efendim, beni bağışlayın. Ben çekiliyorum. Size bensiz mutlu bir hayat diliyorum.”

Celile Hanım pusulayı okuyunca küplere biniyor:

“Hıh, sünepe!” diyor içinden.

“Korkak!” diye bağırıyor sonra. “Hımbıl, aşkına sahip çıkamayan ödle!”

Celile Hanım, oğlunun aşkını tehdit ettiğini duymuştur. Düşüncelidir.

Bu şişman adamı seviyor mudur? Evet. O şişman adam Celile Hanım’ı seviyor mudur? Tabii ki. Niye, canım, şişmanların da sevme sevilme hakkı vardır. Kırk yıl sonra Yeşilçam’ın Horoz Nuri’si Vahi Öz’ün yana yakıla “Bediaaa!” diye bağıracağı duyulacak. Beyaz perde o pürüzlü sesle çın çın çınlayacak; senin o hırçın Nâzım oğlun da Moskova’dan duyacak. Süleyman’la Nazmiye, Bülent’le Rahşan aşklarına şahit olacak Türk siyaset sahnesi.

Nâzım aşktan anlıyor; şair çünkü. Öyle de, ne diye bu güzel aşka takoz oluyor? Biraz saygı lütfen! Kendisi gün gelecek koleksiyon yapacak. Bu çifte stardart niye?

Cevabi mesajı tez elden yazıp gönderiyor Celile Hanım:

“Benden bu kadar çabuk vazgeçeceğiniz aklıma gelmezdi. Benim cesaretimin onda biri yokmuş sizde. (Tabii, Celile Hanım. Senin için bunları söylemek kolay. Ardında katil adayın gezmüyor.) Aşkını savunamayan adamla işim olmaz benim. Sizin gibi bir pırsırığın yaşadığı şehirde yaşayamam artık. Yarın gemiyle Paris’e gidiyorum dönmek üzere.”

Not: Nâzım, Bolu Aladağ’da izci kampında.

İmza: Düne kadar sizin Celile’niz, şimdi ise hiç kimsenin Celile’si.

Celile Hanım imzadan önceki notu niye yazmış olabilir? Vardır bir sebebi.

Canım, anlayın işte. Polisiye hikâye yazmıyoruz burada.

Ertesi gün Beşiktaş rıhtımında Fransa bandralı Turquoise gemisi kalkış hazırlıklarını tamamlamak üzeredir.

Celile Hanım merdivene yürürken ikide bir dönüp arkasına bakmaktadır. Tam o sırada Yahya Kemal kan ter içinde, nefes nefese rıh-

tıma düşer. Sanki koşmuyor da yuvarlanıyor.

Çatallaşmış bir ses doldurur rıhtımı:
“Celileeee!”

Celile sesi duymuştur. Anında karşılık verir:

“Yahyaaa!”

Devam eder ses ve yankısı:

“Celileeee!”

“Yahyaaa!”

Celile Hanım merdivenlerden iner.

İki orta yaşlı âşık ağır çekimle birbirine doğru koşarken perdeye “SON” yazısı düşer ve film biter.

Oldu mu şimdi? Bitti mi yani? Hayır tabii ki.

Biraz soğuk bir vedalaşma olur. Celile Hanım bekler ki, Yahya Kemal “Gitme!” desin. Yahya Kemal bekler ki, Celile Hanım “Sen geldin ya, gitmeme gerek kalmadı.” desin.

İkisi de bir şey söylemez. Yahya Kemal söylemeye niyetlenir ama korkusu engel olur. Öyle ya, Nâzım, o hırçın “çocuk” sonsuza kadar Bolu Aladağ’da yavrukurt olarak kalma-yacaktır. Yarın öbür gün dönecek ve Yahya Kemal’le olan köşe kapmaca oyununu sürdürecektir.

“Allahaısmarladık.”

“Güle güle.”

Hepsi o kadar.

Her ikisinin de el sallayacak gücü yoktur.

Turquoise demir alır. Boğazın sularında süzülüp Karadeniz’e uzanır.

Yahya Kemal ardından acıyla bakar geminin. Ayakta duramaz. Olduğu yere çömelip iskele babalarından birine sırtını dayar. Gözleri buğulanmıştır. Cebinden kalemi kâğıdı çıkarır; günün, haftanın, ayın, yılın, yüzyılın şiirini yazar.

“Artık demir almak günü gelmişse zamandan/Meçhule giden bir gemi kalkar bu limandan.”

Koca şair öyle şaşkındır ki, “Sallanmaz o kalkışta ne mendil ne de bir kol” derken veda sahnelerinde kolun değil, elin sallandığını bile unutmuş ama can yakıcı gerçeği ifade etmeyi başarmıştır: “Dünyada sevilmiş ve seven nafile bekler/Bilmez ki giden sevgililer dönmeyecekler.”

On iki dizelik şiir biter; “Sessiz Gemi” olarak tarihe geçer.

Hesap

● Halit Yıldırım

Ümitleri topla
Hüzünleri çıkar
Geceleri mühürle
Geçmişe çek bir sınır
Sonuç; elde var sıfır

Beşle çarp yarınları
Çarpımı maziye böl
Yarınlar maziye bölünmezse
Bir sıfır bir de virgül at hayata
Şimdi artan ümitleri
Ayaz vurmadan elinle kır
Sonuç; sıfır virgül sıfır

Sonra sil kafandakileri
Tekrar başla işleme
Hüzünleri at
Sevinçleri kat
Şimdi topla ne varsa alt alta
Sevinç, ümit daha... eder huzur
Elde var hayat
Dur, bu hesap olmadı dur
Sakın deme ah keşkem
Yok böyle bir şey heyhat
Yarı masal
Yarı rüya bu işlem
Sen sağlamlasını yap
Hayattan döner her yanlış hesap

Üçle çarp ömrünü
Çocukluk, gençlik ve ihtiyarlık adına
Eşin, çocukların ve kendin için
Sonra beşe böl çarpımı
İstedğini çıkar içinden
İstediginle topla
İstedigin kadar işlem yap
Bitmez bu hesap

Unutma!!!
Hayatın dört işleminde kural
Ölüm yutan eleman
Hayaller etkisiz
Mazi hep eksilten bir sayı
Almalı her insan hayatta yaşananlardan
Kendine bir ibret payı
Herkes hesap yapar ama
Zaman da bir hesap yapar
Altüst olur dengeler
Akıbet, perde ardında sır
Sonuç; sıfıroğlu sıfır

Sen uğraşırken bu hay huyla
Zil çaldı bak
İmtihan bitti
Ömür dediğin sanma dipsiz göl
Artık vakit doldu, şimdi öl...
Kapa gözlerini
Dört elif miktarı sus
Gördün mü kağıdın da boş
Yeniden zil çalınca
O zaman uyan
Büyük hesaba koş...

Qarğabazarı

● Osman Fermanoğlu

Uzundu, bitib tükənmir
Bu qozda Qarğabazarı.
Qar-qar deyə qarıldayır
Boğazda Qarğabazarı.

Dəyişir zamanın rəngi,
İçimizdə dinir “Cəngi”
Kürdə gözləyir Kürsəngi,
Arazda Qarğabazarı.

Su lillənir ləpirində,
Heyi yox qoca nərən də.
Nəfəs tənğiyr dərində,
Dayazda Qarğabazarı.

Tülkü boş görüb meydanı,
Papağı qoyur yan-yanı,
Bir az ağrı sıxır canı,
Bir az da Qarğabazarı.

Osman, işimiz baş-ayaq,
Gecəyə girovdu sabah,
Xor səsinə dənənir, bax,
Bu yaz da Qarğabazarı.

Düşlerim Üşür

● Ertuğrul Çoban

Gözlerim kekeme, sözlərim sağır,
Çoğalan sükûtum tüy kadar ağır,
Kulağım kör oldu, susarak bağır,
Dudağım adına dokunamaz ki.

Melek nefesiylə sûrun vaslında
Âlemin sancısı diner aslında.
Ölümdən ziyadə doğum faslında
Yüzüm tebessümü takınamaz ki.

Damağım alınca dişimden öşür
Uykuma çiy düşer, düşlerim üşür.
Kırpikler atışır, kaşlar gülüşür,
Yaşlar kendisini sakınamaz ki.

Ellerim yürüdü, ayağım tuttu,
Burnum bıyığıma Mevliit okuttu.
Saçım sakalımdan kilim dokuttu,
Yanağım soğuktan yakınamaz ki.

Hasretim ateşti, vuslatım suydu,
Yüreğim delirdi, aklıma uydu.
Bedenim, kaçarken ruhumu duydu;
Her ölüme sela okunamaz ki.

Susa

● Bayram Tataroğlu

İlkokuldayım, 2. veya 3. sınıfta olmalıyım, okulun müdürü nasıl olduysa beni evine gönderdi. Derste miydik, teneffüste koştururken ilk rastladığı öğrenci ben miydim hatırlamıyorum. O anda ihtiyaç duyduğu bir kitabı evine gidip getirmemi söyledi. Öldüyse Allah rahmet eylesin, yaşıyorsa hayırlı ömürler dilerim, ellerinden öperim. Müdürlük yaptığı okulumuzda yıllar sonra öğretmen olarak da görev yaptı. Nihayetinde emekli olup gelip bizim köye yerleşti, uzun zaman yolda sokakta karşılaştığımız olurdu. Uzun boylu, kalın sesli, çokça sigara içen zayıftan bir adamdı. Kars, Erzurum dolaylarından olduğunu tahmin ediyorum, tuhaf bir vurguyla konuşurdu, bundan dolayı bizim Batı Anadolu ağzına uzak bir şive ile sözler ağzından biraz garip çıkardı. Bunları şimdi düşünerek söylüyorum, o zaman böyle bir gözlem, müşahede benim için söz konusu olamaz tabii ki. Koskoca müdür. Karşılarında sus pus olduğumuz onlarca öğretmen, bizim yanımızda onun karşısında sus pus oluyor. Kolay değil! Müdür bu, herhalde yanlış konuşacak değil ya, hele yabanın yörük köyünde bir çocuk bunu nasıl düşünebilir, müdüre nasıl yanlışlık yakıştırabilir!? Köy yerinde başka da müdür var mı o zaman? Var tabii nahiye müdürümüz vardı. Yaaa, bir de onlar vardı eskiden, Kenan Evren kaldırdı! Ne güzel bir makamdı nahiye müdürlüğü! Atanamayan kaymakamlar için iyi bir başlangıç olabilirdi aslında. Geri getirilse ne olur? Dediğim gibi kadro işgal edecek birçok kaymakam adayına makam olur. Zaten birçoğundan belediye başkanlığı kaldırıldı, müdürsüz kalmasın nahiyelerimiz! Bizimkine köy diyorum ama bir müdürün yönettiği idari birim, demek ki köy demekle pek isabetli davranmıyorum. Hatta haksızlık bile sayılabilir. Koskoca iki müdürlü yerleşim yerine nasıl köy denebilir, affetmemeli beni! Hele Kırıkkale'nin mutena, müstesna ve gözde ilçeleri, koskoca kaymakamı, savcısı, hâkimi; emniyet, millî eğitim, kültür vs. müdürleri olan Karakeçili gibi, Çelebi gibi bizim köyün beşte biri "büyüklüğü"ndeki kazalarını gördükten sonra koskoca müdürün

yönettiği koskoca bucağa köy demek ciddi bir haksızlık olduğu su götürmez bir hakikat! Nolaıydı da şöyle bozkırda neyim bir yerlerde kuruıaydı, şimdiye çoktan vilayet olurdu.

Bir gün Kırıkkale'nin meşhur Zafer Caddesi'ndeki Ziraat Bankası'nda sıra bekliyorum, nihayet işlem için nüfusumu memura uzattığımda doğum yerimin adını biraz yüksek sesle okuyunca yanındaki diğer memur: "Aaa ben oraya gittim, dağ başında bir yerdi, beğenmedim, tayinimi durdurdum." dedi. Söyleyecek cevabım yok tabii! Cumhuriyetimizin mübeccel, muazzam, yegâne ve nadide kenti Kırıkkale'mizin pek muhterem sakini bir bey'fendi lütfedip gelmişler, görmüşler amma beğenmemişler, eh kısmetimiz yokmuş, ne diyebilirim!

İşbu dağ başındaki köyde, yazları ovaya iniyoruz. Denizin kenarında, tuz topladığımız, süpürge kovalarından süpürgelik biçtiğimiz, derenlerinden deniz börülcesi topladığımız, Bakırçay'ın suladığı muazzam ovalara sahip nahiyemize dağ başı diyen Kırıkkaleli muhtemelen Obalı veya Keskinli idi! Bilmiyorum, sormadım. Yaz sıcağında deniz kenarındaki ovada koyun ve inekler için pek ot kalmazdı. Hayvanları beslemek için dedemle arada karşıya gider pamuk tarlalarından kaynaş biçerdik. Karşı dediğim yer çaydan karşı, orada iki tarlamız var, çok kaynaş olur, kökü kurumaz, ayrık otunun dikine büyüyenı diyeyim, ayrığı tanıyanlar anlansın. Çaydan karşı dediğim yer de Bakırçay'ın karşı tarafı. Biz İzmir tarafındaki ovadayız, Bayat ovasında. Karşı Bergama tarafında kalır. Dedemle eşeğe biner, o semerde ben terkisinde, tıkkak tıkkak gideriz, yol boyu dedem türkü çığırır, eski zamanlardan hikâyeler söyler, arada babamın zeytinleri aşlamak, kırgıllarını kırmak, toprağını sürmek veya çapa çekmek gibi yapmadığı veya noksan yaptığı işlerin neden yapılması gerektiğini esefle söyler, Arnavut fıkraları vardır, yüzlerce kez dinlediğimiz, her defasında hadi dede anlatsana dediğimiz fıkralar anlatır. Yaz sıcağında 2 saat filan gideriz. Yolun yarısına yakın bir yerde susa çıkar karşımıza. Bu susayı çözene kadar öldüm,

susanın ne olduğunu biliyorum da kibarların Türkçesinde ne olduğunu zor çözdüm! Hafta içi gittiğimiz zamanlarda pek sıkıntı olmaz, susadan rahatça geçeriz. Sadece eşeğin nalları yeniyse asfaltta kayma ihtimali vardır, dedem yuları sıkı tutarsa sorun olmaz yoksa kayardı hayvan. biz üzerindeyken hiç kapaklanmadı ama düşeyazdığımız zamanlar olmuştur. Bazen nenem de gelirdi, bu demektir ki iki eşeğimiz var, öyleydi, nenem, biraz daha yaşlı ve dişi olan eşeğe binerdi. Binmek ne kelime! Kurulurdu ki saltanat tahtında öyle durulmaz. Nenemin eşeğe binmesi de inmesi de ayrı merasim olurdu. Evde (köyde (nahiye!) veya damda (ovada) bineceği zaman mutlaka binek taşı vazifesi görececek bir yükselti hazır olurdu, en kötüsü oturak, sandalye, bir odun kütüğü hazır edilirdi. Bineklik hazır olduğunda eşek yanaştırılır, yanaştırma işini evdeyken ekseriyetle dedem, babam, annem filan hep birlikte görürdük. Nenem kuvrağı başında ayağının birini tilleye geçirip öbür ayağını semerin üzerinden aşırıp diğer tarafa attığında hemen o ayağını da tilleye geçirirdi. Tille dediğim semerin kaşına kendine has bir yöntemle dolanıp semerin her iki tarafına sarkıtılmış urgan halkalarıdır. Halkaların her bir-ikisi tille olarak kullanılabilir. Ardından kuvrağını bütün vücudunu örtecek şekilde ayarlar, gerektiğinde hicaba uygun hâlde kullanmak üzere hazır ederdi. Damda iken eşeğe binme sahnesi aynı uzunlukta olsa da daha sade bir merasim olurdu, çünkü dedem ve benim dışımda merasim bölümünde pek kimse bulunmazdı. İnerken binek taşı işini görececek bir yer bulamama ihtimaline karşı eşeğin semerine oturak bağladığımız bile vaki olurdu. Eşeğe binmek kadar inmek de büyük sıkıntılar yaşatabiliyormuş demek ki insana!

Dedemle daha sık gittiğimiz karşı yolunda, yurkarıda bahsettiğim susadan geçmek sadece eşeğe yeni nal çakıldığı zamanlarda tehlikeli olmazdı. Yolculuğumuz cumartesi-pazar günlerine rast gelirse arabaların seyrüseferinde bizim pek kolay anlayamadığımız tuhaf bir fazlalık olurdu. Fazlalık ne kelime bildiğin araba kalabalığı! Eşekle bir aşağı bir yukarı gider, yolun تنها hâlini kollardık. Bazen dakikalarca yolun kenarında hayvanın yuları kasılmış vaziyette beklediğimiz olurdu. O muhteşem Rumeli şivesiyle “Eh

bre uglm, ne arar bu sirseriler bu yollarda, ne diye gelirler?” diye 06 plakalı arabaların sahiplerine verir veriştirirdi. Kırıkkaleli ziraat çalışanı bilseydi, dağ başı demeden bir daha düşünürdü, beğenmediği nahiye böyle bir coğrafyadaydı işte. Bozkırın ortasında Karakeçili ve Çelebi gibi beş altı yüz kişilik köylerin kaza yapıp kaymakam tayin edileceği zamanlara daha çok var, en azından bir 15 sene öncesinden bahsediyoruz, Kırıkkaleliler olmasa da Ankaralılar keşfetmişler, tatil köyleri yapıp yazları gelip denize girip yıllık izinlerini geçiriyorlar. Dedem hiç anlamadı o “sirseriler”in neden hafta sonları bizim yolu bu kadar çok işgal ettiklerini.

Müdürümüz beni evine “Yüzünlü Türk” diye bir kitabı almak için göndermişti. Evini bilmiyordum, sora sora buldum, iki müdürlü nahiye de olsa kaybolacak değildim ya! Hem okulun çok da uzağında değildi müdürün evi. Emekli olup bizim köye (nahiye!) yerleştiğinde oturduğu evi okula çok uzaktı mesela ama kitap almaya gittiğim evi rahatça bulabildim. Evine vardığımda kapıyı açan kadın benim ne dediğimi anlamadı. Müdür, yüzüne biraz alıkça mı bakmış olacağım ki “Unutursun, oradan bir kâğıt al, yaz.” diye kalem ve kâğıtları işaret etmişti ama söylediği kitabın adını anlamadım ki ne yazayım!? Yine de “Yüzünlü Türk” yazdım, önlüğün cebine koydum. Hüzünlü Türk gibi bir şey diyeceğim ama o zaman hüznü bilir miyim? Hiç zannetmem, Türk’ün bile ne olduğunu muhtemelen bilmiyorum. Neyse kapıyı açan kadına “Müdür yüzünlütürk istiyor.” dedim, kadın anlamadı, kâğıdı uzattım, baktı baktı, içeriye seslendi. Müdürün benden bir üst sınıfta ve birinci sınıfta okuyan iki oğlu vardı. Galiba büyük olanı geldi ve “Ha tamam.” dedi, kapının ardında kayboldu. Namık Kemal’in resmini ilk o kitabın kapağında gördüm. Kitap elime tutuşturulduğunda “Yüz Ünlü Türk” başlığını görünce “yüzün” diye bir kelime olmadığını, meşhur veya tanınmış anlamında ünlü olduğunu galiba biraz zihnimi zorlayarak idrak ettim. Çünkü ün kelimesini “ünlemek” fiilinden seslenmek, çağırmak diye biliyorum ama ünlüyü bu manada hiç duymamışım. Uzun zaman ünlü dendiğinde zihnimde hep o kitabın kapağındaki dört resim geldi.

Radyoda “Ünlü sanatçımız Zeki Müren” de-

niyor, benim zihnimde dudaklarının her bir tarafına sarkmış ihtişamlı bıyıkları, debdebeli börküyle Mete Han görüntüsü oluşuyor! Hiç unutmadım, kapağın sol kenarından aşağıya doğru dört resim var. En üstte börklü bir Türk kağanı, altında ihtişamlı kavuğuyla bir Osmanlı sultanı (bunların kağan veya sultan olduklarını o zaman bilmiyorum tabii ki); altta başları açık, sakallı iki kişinin resimleri olan ve hafif eprilmiş kapağıyla atlas boy bir kitap. Aldım getirdim. Müdür o kitaptan bir şeyler okudu, okuttu veya birine o kitaptan bir iş verdi; ne oldu bilmiyorum ama adının “Yüzünlü Türk” değil “Yüz Ünlü Türk” olduğunu kitabı elime alıp kapağındaki yazıyı okuyunca fark ettiğim bu kitap hayatta bir müdürle ilk kez muhatap olmamı sağlamıştı. Uzun yıllar geçti üzerinden, o kapak hep zihnimde, “yüzünlütürk” de tabii!

Hayatım boyunca yaşadığım bu “anlamadan yazma” duygusunun benzerini yıllar sonra Tahsin Yücel, Berke Vardar, Ahmet Kocaman gibi isimlerin yazdıklarını okurken yaşadım, hâlâ yaşıyorum. Müdürün dediğini işittiğimde anlamamıştım, bunları okurken anlamıyorum. Uzun uğraşlar sonunda bir yolunu buldum elbette! Artık Tahsin Yücel’in yazdıklarını okurken keyif alıyorum ama çok yorucu oluyor çünkü iki kademeli bir kıraat süreci yaşamak zarureti hasıl oluyor, yazdığı metinleri okuyorum, zihnimde anlaşılabilir Türkçeye aktarıyorum, tabiri caizse sadeleştiriyorum, Tahsin Yücel göçtü ama metinleriyle sergüzeştimiz öyle devam ediyor. “Işıklar içinde yatsın”, nurla, rahmetle kirletmeyelim “anı”sını!

Ha susayı unuttum, şosenin Türkçesi, asfalt yol anlayacağınız!

Açık İzin/Kara Kedi

● Erdal Noyan

Açık İzin

Yakışmıyor sana durgunluk
Dünya çevrende dönerken

Dilediğince şımar
Sırala yaramazlıklarını

İsteddiğini tırmala
Geçir dişlerini kızdığına

Niye girdin bunalıma
Benim sevgili Şeftalim.

Kara Kedi

Bizi yarattın ve sevmeyi
Meselâ bizim kara kediyi

Zorluyor tüm sevmekler beni
Hele masumsa ve muhtaçsa

Sağlıklı değil böylesi biliyorum
Yüreğim ağzımda seviyorum.

Nicedir Halların Sorayım Biyol

●Nurgül Kaynar Yüce

Salına salına beri gee hele
Yalabık yüzünü göreyim biyol.
Alama deelim fiydırma kele
Gonca güllerini dereyim biyol.

Hani gavilimiz deyip duramam
Sensiz dıkım lokma yeyip duramam
Yerine kimseyi goyup duramam
Nicedir hallerin sorayım biyol.

Endeeki yollaada ömrüm tükendi
Mızırndanman hep belimi bükendi
Nazlı yâr yarama tuzu ekendi
Gücüle bulmuşken sarayım biyol.

Haranı gaynarken ocak daşında
Nişleyon sevdiğim çeşme başında
Naarasın yâr beni görmez düşünde
Ala göze sürme süreyim biyol.

Uyku haram gözüme yitip duruu
Sabaanan horuzlaa ötüp duruu
Gül Aaşa'm ortalığı gatıp duruu
Töbossun düşleri gurayım biyol.

Aşşöle gelegoo horaya beri
Niye gidip durun Gül Aaşa'm geri
Gavilleşdik halbuusim öteden beri
Gelivee mıraada ereyim biyol

Yâr geleeken uğrun uğrun bakılır
Didelerden ganlı yaşlaa dökülür
Yâr uğruna her cereme çekilir
Ömrümü yoluna sereyim biyol

Muğla şivesi

Alama: Taş parçası

Bila: Kız kardeş

Beri: Yakın mesafe

Hora: Şurası

Ende: Yakındaki bir şey
işaret etme

Hendee: Uzaktaki bir
şey işaret etme

Biyol: Bir kere

Cereme: Zarar görme

Dabiyat: Huy

Dıllanmak: Sallanmak

Dıkım: Bir lokma

Fiydırmak: Uzağa atmak

Gidişmek: Kaşınmak

Gücüle: Şimdi, şu zaman

Haranı: Büyük tencere,
kazan

Gavil: Sözleşme

Mızırndanmak: Söylen-
mek, nazlanmak

Narasın: Yok

Nişleyon: Ne yapıyorsun

Voyn: Hey, bre, arkadaş
anlamında seslenmek

Yalabık: Parlak

Biliniz Ağalar, Biliniz Beyler

●Musa Serin

Beylerle Hasbihal 2

Düşündük, taşındık oy verdik size
Biliniz ağalar, beyler biliniz.
İstedik huzuru getirin bize
Deyiniz ağalar beyler deyiniz.

Bu kışta olmazsa gelecek güze
Ahvalse bellidir, gerek yok söze
Çamura saplandı tekerse düze
Biliniz ağalar, beyler biliniz.

Dedik Müslümanlar hak yemez hele
Ayırmaz insanı, düşürmez dile
Kovulsun torpiller, desise, hile
Deyiniz ağalar, beyler deyiniz.

Halimiz yolunmuş kuşa benziyor
Yürekler kaskatı, taşa benziyor
İşlerimiz kötü, yaşa benziyor
Biliniz ağalar, beyler biliniz

Büktük boyunları, halimiz böyle
İnandık sizlere kasaba, köyle
Yalanım var ise doğrusun söyle
Deyiniz ağalar, beyler deyiniz.

Vaatler güzeldi, hele de sözler
Umudun yoluna bakıyor gözler
Bir tatlı söz ile aldanın bizler
Biliniz ağalar, beyler biliniz.

Seçimden seçime gelmeyin bize
İşimiz kalmasın bahardan güze
İnsanca yaşamak haram mı bize?
Deyiniz ağalar, beyler deyiniz

Aydınlım memleket, bizim bu ülke
İtibar etmeyiz mal ile mülke
İnsanca yaşamak ilkedir ilke
Biliniz ağalar, beyler biliniz.

Beranarı/bir

● Adem Efe

“Gel bakalım seninle biraz konuşalım, dertleşelim, halleşelim. Olur mu? Nasılsın hacana iyi misin?”

“Nasıl oliin a çocuum? Beranarıyım. Bugünüz goyup gideli epey seneler oldu. Çoluk çocuk her biri kendi evinde, işinde, gaydında. Napiin? Bel büküldü, göz az görür oldu. Katarak ameleti oldum, ker etmedi. Gözümün biri gine azcık görüü de ötekinin pek hayrı kalmadı. Gulaklaam zatın altı yaşından beri duymiidin. Ben güççükken gızamık geçirmişim. Ataşlanmışım. Sona gulaklaam duymaz olmuş. Ozmandan beri sağırım. Bundan dolayı bazı kelimeleri, lafları kendime göre söölerin. Gulak duymii emme çoğu şiden habarım olur. “Sağır duymaz yakıştırır” derlemiş benimki o hesap. Evvelden toktura girmek mi vaamış? Bi de gızamık hastalığına tutulan çocuklaan üstüne örtü, yorgan ne bulurlarsa örteleemiş. Bizim kööleede bi yaz gızamık salgını olmuş. Ulmaarda çocuklaan üstüne saçta bişirdikleri ekmekleri atmışlaa da çocuklaan çoğu ölmüş. Cahillik zor be oolum. Evvelden bişi bilinmiidin. Herkes cahil. Okul yok, okuma yazma bilen yok. Emme dedem köyde önde gelen kişileedendin. Kılıcı İbram,

Hacı İbram derlerdin. Tecürbeliidin. Dedem yedi sekiz sene Yemen’de, Arabistan’da askerlik yapmış, yesir düşmüş İngilizlere. O sırada hacı olmuş. Sona çıkmış gelmiş. Bunca senede oralaa da epey bişiler öğrenmiş.”

“Doğrudur. Askerlik, gurbet, esir düşmek insana çok şey öğretir. Eskiden askerlik ve hac görevinden başka bir vesileyle evden, yurttan başka yere çıkılmazmış. Değil mi?”

“Evet ööledin. Tam burda aklıma bişiy geldi sana sööliin. Karavelleden karı koca konişiimiş. Adam garısına “Kız Haccaa sen hiç deniz gördün mü?” diye sormuş o da “Nerden göreyin adam görmedim.” deyince “Sayı sayı sen askerlik yapmadıydın ya.” demiş. Evvelden bööleedin.

“Seni iyi gördüm maşallah iyisin.”

“Buna da şükür. Allah’a şükür iyiyim. Dört yakam döküü. Bazan başıma bir ağrı çöküü gözümü açamiin. Bazan burnum tikanıp galii. Gambır-laştım galdım ya iyiyim. Emme herkes “Sen bu yaşta bizden iyisin.” dii. Desinlee bakam. Yalnız bazan aklıma bişi dakıldı mı bi türlü gelmi. O mudun, bu mudun diye düşünüp duriin. Bu yıl ben unutkan bişii oldum. Yerinden kalkamiip kapıya bakanlaa va. Ben gine kendi işimi görebiliin. Ehtiyarlık zor. Sekizen altı yaşındaymışım

a oğlum. Epey ömür sürmüşüm dee mi? Allah'a çok şükür hindilik bakanım, gollayanım, gavzayanım var. Çayımı, şekerimi, elmamı, portakalımı, ilacımı, garacımı, kömürümü aludular mı o bana yetii. Allah razı olsun çocuklarım iyidirler. Büyük oğlum marangoz o yüzden yakacak odunum dükkandan gelii. Kışın odunun kömürün oldu mu ne va her şii iyi. Bizim köölü Koca Musa, Tilkî'nin Musa vaadın."

"Eee?"

"O, 'Elli dönüm tarlan olcak, bi de moturun olacak çoluk çocuk lafını dinlecek, oh ne güzel!' dermiş. Onun gibi. Gerçi moturumuz olmadı emme elli dönüm tarlamız, zeytinlikleemiz oldu. Hacıya gittik iki tafa umreye gittik. Çok şilee gördük, geçirdik.

Ben çocukken birez şişmandım. Bi gün şöle bi yan gelip söykendim. Dedeme de "Dede bak ben epey büyüdüm." deyince dedem ta bişii demeden ebem "Kalk koltukları gabarmıyasıca böyüyünce enkele mi oturulmuş, doğrul şabık baikiin!" diyerek beri azarlamıştı. Dayıları Sülemen va. Onunla çok iyi anlaşırđık. Emme o bi evin bi oolu oldiinden azık şımarıktı. Beni saçlarımdan tutar gıldır gıldır sürüklerdi. Bi gün dedeme "Dede, ben Sülemen'i dööcen bak. Ona göre sen garişma." dedim. O da nasıl olduysa Tamam gızım." dedi. Sülemen gine geldi beni altalayacak. Dedemden izini aldım ya bunu bi avkalamaya başladım. Bi o yanından bi bu yanından çırpıştı çırpıştıruudum. Omuş. Ondan soona bi ta benim yanıma gelip de eski yaramazlıklaanı yapamadı emme gine en çok onunla oyun oynardık. Benim asıl oyun arkadaşım Fadime halamdı. Onunla çok iyi anlaşırđım. Benden iki üç yaş böyük olsa da onunla çok iyi sardırđık. Bizim Eşe ve Hatma ile ilgili pek hatıram yoktur. Eşe zatın ondört yaşlarında bi hasta oldu, hâlâ hastalılı devam edii. "Böön ölüceedim.", "Tokturdan geldik.", "Hastanii yattık, çıktık." muhabbeti hâlâ devam edip gidii. Güççükken geçi, oğlak çobanlı yaptım. Bi gün ablamla bi gün halamla geçileri gütmee yollarlaadın. "Osandım gayrı ben, bi ta geçi gütmee gitmicen oolakları sürün üüme." dedim. Oolak da Köse'nin kömür ocaanın yanında. Oolakları çıkardım ağıldan gattım üüme. Gütmee baladık. Zıyan vermesinlee diye gulak da duymadıundan seslenirleese duymam diye bi o yana bi bu yana koşii; Köse dayı beni görümmiş "Kel gız oolakları çok güzel bakii." demiş bizimkilere. Bööle olunca oolak çobanı oluudum. Oolak gütmeden gel, tütün çapasına git, darı çapasına git, iş çok. Eece

yıldım. Bi gün birçak yolmaktan gidiidim ebem elinde yarım ekmeklen bi topak peynir bayırdan aşşaa gelip batır. "Meh al bunnarı da oolakları götür." dedi. Torbada başka bişii yok. Derelede su yok, hindiki gibi şişe yok. Peynirden ekmeği bi arada yidin mi ıscakta susuzluktan gavruliin emme çaresi yok. Ben de sürdüm oolakları Gocayar'ın başında gözel bir daş var, üstünde oturdum. Ebemden için "A goca garı bizim evde yogurt mu yok, ayran mı yok? Her bişii va." dedim peyniri okardan aşşaa bir yovarladım. Nasıl gidii ya bi görsen! Emme ekme künah olur düşüncesiyle atmaa gıyamadım. İşte bööle. Çobancılık yüzünden Hatma Çeşmesi, Gavur Çeşmesi, Galee taraflarını adım adım bilirim.

Tütün yapaadık, afyon ekeedik. Kessikte do- mandiz, büber, badılcan yetiştirdik. İrezildik. Tütün işinde Ellez amcayla ya da Ellez dayıyla ortaklık yapaadık. Yapılan ortaklığın da tütünün de pek hayrı olmazdın. Öte yandan dedemin yanında buğamın pek sesi çıkmazdı. Çünkü dedem oldukça heybetliidin. Dediği dediktin. At sırtından inmezdin. Hacı İbrahim dendi mi edirafda saygı duyulurdu. Çok ehbabı vaadın. Ehbapları özellikle yaz mevsiminde Hacı İbrahim'in damları denen yere gelirlee, yirlee, içirlee, yatarlaa kalkarlaadın. Dedeme göre buğamın pek sesi çıkmazdı. Zatın çocuk yaşında buğası eskere gitmiş, bir taa haber yok. Hindiki gibi telefon mu va? Eskiden. Mektup desen okuma yazma bilen yok tam türüs. Dedem bi gitmiş yedi sekiz sene sona gelmiş. Buğa görmemiş çocukluğunda. Anası ile baraba çift sürmüşlee, bazara saman satmaa gelmişlee. Bu yüzden olsa gerek pek iş goleyi bilmezdin. Darı mı çapalanacak goca tarlayı bi baştan başlar öteki baştan çıkaadın. Öle iş canlısı değildin. Bi gün bizim zeytinliğe tütün çapasına yardıma gelmişti. Biz de onun gibi yaparak beş dölüm tarlayı bi günde çapaladık. Çok bol bolcuydun. Çarşıya gidince kahveye oturur herkese çay söylemiş. Aklıma gelmişken bişii taa sööliin. Ehbaplarını "Yarın bizim oralara doğru gelin çay içelim." diye davet edermiş. Ondan sona eli cebinde "Garı böön filan gelecek gibi olii. Ona göre tederikli olun." dermiş. Bunu duyan anam da hem gezmee çok sevdiinden hem de az önce aldıı haberden ötürü evden gaçar gibi hemen bizim eve gelir "Hacca hadi böön Merem böle gile gidelim. Az bi dolaşır geliriz." derdin. Ben de onun peşine dakılır akşama gadaa Çınarlıkapı'da o ev senin bu ev benim dolaşır gelirdik. Muhabbete devam edem bakam. Ben senin muhabbetini seviin. Sen soriin

ben de cuvap veriin. Muhabbet datlı olii.”

“Pekala devam edelim. Sen eski günleri çok iyi hatırlıyorsun. Maşallah hafızan yerinde zihnin berrak. Hatta Hacı Celil amca bile bir şeyi bilemediğinde veyahut hatırlayamadığında “Abaa o nasıldın be sen bilirsin onu?” diye sana sorduğunu biliyorum. Bu yüzden ben seni konuşturayım. Olur mu?”

“Olur. Ben erken yaşta evlendim. Onaltı yaşında mıydım ne? Evlendikten bi sene sona bi gızımız oldu. Adını benden iki üç yaş büyük ve dokuz on yaşlarında ölen ablamın adı olan İmine veedik. Ablam çok güzeldin. Ömrü kıt imiş. Ardından bi oğlan oldu. Çocuk bi aylık oldu, bi türlü adını goyamiile çocuğun. “Şu olsun.” “O olmaz”, “Bu olsun.” “O hiç olmaz.” diye ad beğenmiile. Ben de buğalarına “Senin bi esker arkadaşın vaadin. Balıcalı Muhammer der, ardından da “namussuz” derdin. Ona niye namussuz diidinki? O bari olsun da kurtulalım bu işten.” deyince gabul etilee. O da iki yaşlarında ödü. Bunun üzerine kööde o günlerde doğan oğlan çocukların bir kısmının adı ona hürmeten Muhammer oldu. Bizim kööde çok Muhammer vaadır. Üsiin gayının Muhammer, Elif Gelin’in Muhammer, Ellez dayımın Muhammer... Ben üzülmiin diye o günlerde doğan çocuklaan adını benim ölen çocumun adını goydula. Emme bu tafa çok üzlemee başladım. Onna çocuklarını ünnekçe benim aklıma ölen yavrum gelme başladı. Çok geçmeden bi çocuk taa oldu. Onun adı hiç bekletmeden Muhammer oldu. Hindi evleemiz aynı bahçada olduundan bütün işleemi o görüi. Benim gız İmine Alamanyalı. Yedmiş dört senesinde Gıbrız Savaşı sırasında gittileedin. Damat öldükten sona Türkiye’ye geldi burda yaşii. Bazen gızla bağrışa çağrışa baraba galiiz. Her zaman “Gel az da benim evde galalım. Orası doğangazlı, her taraf ıscacık.” dii emme benim orda urhum sıkılıii. Herkesin kendi evi değil mi? Bi de ben tez canlıyım İmine ırrahat. İşini yavaş yavaş emme temiz yapmayı sevii. Gızın da olsa herkesin tabeeti, huyu farklı. Hem ben kendi düzayak evimde eğlencek bi şi buliin. Bahçem vaa, içinde domandiz, büber, badıcan, börülce, fasille, darı, bamyı ektirdim, onları sula, çapala, otunu yol, iş çok. Her yıl bi taki sene bişi ekmiin diin, duramiin. Ben boş duramam. Tabeetim böle. Havana eltiyle Memet gayının bi lafı vaadin: “Tabeet üzere” diye. Onun misali ben de bööleyim. Bilirsin bizim evde onların adı ve lafları çok geçer(di). Memet gayının “Hadi yav sende!”, “Bizim oolan...”, “Yan yatsın çamura batsın,

olsun.”, “Ali dayımın Noori...”, “Öyle bi denk geldi.”, “Yokluk...”, “Bizim evde kaç kaşık sallanii sen biliin mi?”, “Aha adamın/garının yüzü!”, “İkimiz de aynıyız.” gibi.”

“Evet ben de çok iyi hatırlıyorum. Çocukken sıkça onların evine giderdik. Kerpiçten küçücük bir evleri vardı. Havana hala bu kerpiç eve sık sık kireç badana yapardı. Radyo son ses açılmış türkü sesleri tüm mahalleyi sarmışsa yakın çevre derdi ki “Havana yine ev kireçliyor.” Rahmetli Mehmet amca kavun karpuz mevsimi geldi mi tütün işini çocuklara devreder, kendisi kavun kesmeye giderdi. Bu yüzden evin bir köşesi kavun yığılı olurdu. Mehmet amca o evde vefat etti. Sonra o ev yıkıldı. Oğlu Fevzi kendi imkanlarıyla bir ev yaptı. Sonra o ev de yıkılıp müteahhide verildi. Sadece o Mehmet amcaların evi mi yıkıldı? Mahalleye müteahhitler girmiş birçok eski ev yıkılıp yerine yenileri dikilmiş. Akhisar’da iki meslek çok yaygın: biri kahvecilik diğeri müteahhitlik. Lakin müteahhitlik yapanların birçoğu bat(ır)mış vaziyette.”

Olmadın Gitti

●Hüseyin K. Ece

Her yana yalpa yaptın, birçok yöne yöneldin
Döndün durdun durmadan, âh âh, olmadın gitti

Şerrinden yaka silkti, konu komşu, elâlem
Seneler geçti, hâlâ ıslah olmadın gitti

Aydınlığı sevmedin, işin gücün karanlık
Gece oldun, anladık, sabah olmadın gitti

Her iklime yanaştın, pek çok deri değiştin
Sabit rengin olmadı, gümrah olmadın gitti

Doyurmadı gözünü hiçbir servet, hiçbir mal
Deli divâne oldun, iflah olmadın gitti

Bu kabir, bu harâbe, gidenlerin izleri
Geçmişten ibret alan seyyah olmadın gitti

Çokları aşkla ekin eker, hayrı dokunur
Sen bağı gülzâr yapan fellah olmadın gitti

Bu gidiş nereyedir, hesabını yaptın mı
Çok çok uğraştık, vallah billah olmadın gitti

Dedi Güzel

●Fatih Kandemir

Bana dertlerini say dedi güzel
Dedim ki biri aşk biri de sevda
Derdin ne de çokmuş vay dedi güzel
Dedim ki var sanki sende bir deva

Nasıl etsem bilmem ay dedi güzel
Dedim ki çok sende naz ile edâ
Aklını ederim zay dedi güzel
Dedim ki salma dost beni feryada

Bana şeker şerbet çay dedi güzel
Dedim ki sonra ne vardır sırada
Sonra sana derim bey dedi güzel
Dedim ki az kaldı erdim murada

Benim keman kaşım yay dedi güzel
Dedim ki süzersin onu arada
Bütün sırlarını yay dedi güzel
Dedim ki yapamam bunu dünyada

O hâl bu iş olmaz duy dedi güzel
Dedim ki nerede eyledim hata
Dediğim her söze uy dedi güzel
Dedim ki sen emret güzel bir daha

Kemahlı canına kıy dedi güzel
Dedim ki canımsın kıyamam sana
Al beni gönlüne koy dedi güzel
Dedim ki olalım biz de yan yana

At Beynim At Sirtına Yüreğim

● Hülya Tozlu

-Dıgıdık dıgıdık, deeah!...

Biliyorum; bir gün sahici bir atım olacak. Yeleleri uçuşacak dört nal giderken. Bembeyaz bir at.

Babam oyuncak at alamadı. Parası yok. Ben de uzun bir sopa buldum kendime. At var sayıp bindim üzerine.

-Deh atım deh! Dıgıdık dıgıdık.

Büyüyünce benim de param olacak. O zaman istediğim her şeyi alacağım. Ama önce bembeyaz bir at.

Yol alacağım atımla ileriye doğru...dört nala.

Birinci Durak

Un çuvalından çıkmış fareler gibi okumaya giden çocuklar. Mum ışığında, at arabasının sırtında, karlı dağlardan aşarak... Kuru eklemek kemirerek, yamalı giysilere bürünmüş... Koltuğunun altına sıkıştırmış defterini kitabını.

Başlarından nur yağıyor. Pırl pırl gökyüzü. Düşleriyle kardeş olmuş. Kanatlanmış atlar. Uçuyorlar bembeyaz. Bembeyaz kanatları bembeyaz bulutları üflüyor hızla. Dört nala koşuyorlar.

At arabasının sırtında un çuvalından çıkmış gibi giden çocuğun önü sıra iniyorlar yeryüzüne. Bir bir aşkırtmak umutlara, okuyan çocuklarla, sırtlarında... Taşımak bir bir...

İkinci Durak

Çoğalınca okuyan yamalı çocuklar, çuvalara dadanmış fareler kadar divil divil olunca yetmiyor düşe açılan geniş yollar. Zorluyor yamalı çocuklar kemirgen beyinleriyle dağı taşı... Yoruyorlar bembeyaz düşlerindeki beyaz atları. Kırılıyor boranlara siper giden kanatlar.

Bel veriyor nallara tutkun çiviler ardında kalan yolları.

Umut omzunda, okuyan kör ışıklı bakışın taşıyıcısı un çuvalına yaslanmış çocuğun. Gelecekte umutlu koşmuştu. Geriye dönmeyiz artık. Aynı yolu ileriye tepmek ütöpik de olsa arayışın azmiyle.

Üçüncü Durak

Başarmak bir dizi yorgunluğun önündeki güzelliklerle kucaklaşmayı... Öpüşmek giysi giysi, doymak bağ bağ... Kulaç kulaç yüzmek deryaları, kıyıların yalvarmalarına direnen mağrur kayalıklara, zirve zirve çıkmak giderek genişleyen ovalıklara... Düze ermekse de muradı, murat almak ne olmalı?

Son Durak

Elini alınına siper etti un çuvalının sırtında okuyarak gelen yamalı çocuk. Yön yok! Burası son durak olmasa gerek. Kapı yok ileriye açılan. Bunlar için mi koşmuştu? Bu yüzden mi koşturmuştu bembeyaz atları kanat kanat? Güneşe siper ettiği kısıp gözlerle aradı güneşin kardeşini. Taradı kör ışıklı bakışları tüm çevreyi. Geriye dönen bakışlardan başka bir yön göremedi. Uçmak istedi gökyüzünü arayan bakışları. Yüreğinden gelen emir, kapısını çalıyordu ısrarlı tak taklarla.

Kulaklarını tıkamak istedi. Geriye dönmek, yeniden koşturmak aynı yolları...

Uçmalı. Sonsuzluktan siper edip bakmalı umutsuzluklara. Nallamak yeniden bembeyaz atları... Nallamalı...

Kararttığımız Dünyaya Ağıt

● Ali Rıza Malkoç

Kara haber, tez yayılır diyorlar
İnsanlık ölmüş de ağlayanı yok
Mezarını kazıp, helva yiyorlar
İnsanlık ölmüş de ağlayanı yok

Sloganlar emel, ütopya umut
Suçlama hayali, yaftası somut
Sanki kirli bir ruh, veriyor komut
Bu melanetlerin, eğleyeni yok
İnsanlık ölmüş de ağlayanı yok

Din, ırk, hizipçilik, kavga nedeni
Va'dedilen huzur, nerede hani?
Varılacak hedef bu muydu yani?
Sosyal yangınların, çağlayanı yok
İnsanlık ölmüş de ağlayanı yok

Yalan, dolan, hile, hepsi de meşru
Sanki imalatın, yasal bir öşrü
Garabet düzeyi, devirdi asrı
Teker gıcırıyor, yağlayanı yok
İnsanlık ölmüş de ağlayanı yok

Onur, erdem, ihaleyle satıldı
Haramlara bile, hile katıldı
Değerlerin, üzerine yatıldı
En güzelin daim, yeğleyeni yok
İnsanlık ölmüş de ağlayanı yok

Gereksiz ve fazla, ilaç zehirler
Boş kafalar, yuttuğu ile gürler
Hani pak olacaktı, tüm nehirler?
Susuzun can suyu, sağlayanı yok
İnsanlık ölmüş de ağlayanı yok

Korku, duyarsızlık, bencillik rafta
Kim kimle iş tutmuş, kim hangi safta?
Halimiz böyledir, vurmamız yafta
Yaraların içten dağlayanı yok
İnsanlık ölmüş de ağlayanı yok

Ayrıl da Gel

● İsmail Kılınç

Davasını kaybetmiş kıl kuyruktan
Ne bey olur ne paşa ayrıl da gel
Ağacın muradı olmaz ayrıktan
Ne dut olur ne meşe, ayrıl da gel

Dünkü beyaza bugün kara diyen
Hırs ile kükreyip bu sara diyen
Eskide kaldı artık töre diyen
Dine de söver haşa, ayrıl da gel

El etek öpüp gemi yüzdüreni
Mazlumu görüp surat azdıranı
Gönül mahyasına dert yazdıranı
Kabul etmez bir köşe, ayrıl da gel

Paradan gayrısına aşk beslemez
Menfaatsiz işlere dil süslemez
Madensiz dağlara omuz yaslamaz
Yemek değil ki pişe, ayrıl da gel

Her mecliste bellidir seciyesi
Konuştukça azalır seviyesi
Kurnazlıkla doludur saniyesi
Kim bilir kime maşa, ayrıl da gel

Adam olan söz ehlidir, onda yok
An gelir çeker kılıcı, kında yok
Yolda yok, seferde yok, akında yok
Kaçması koşa koşa, ayrıl da gel

Kadrolu Muhtar/on bir (Araba)

● Mehmet Pektaş

Köyde hayat normal seyrinde devam ediyordu. Günümün büyük kısmını kahvede geçiriyordum. Cin Ali emir erim gibi olmuştu; sık sık halimi, hatırımı, bir emrim olup olmadığını soruyordu. Tırı Mahmut, semerlerine gözü gibi bakıyor, dört gözle Serkan'ın gelişini bekliyordu. Kaymakamdan ve hâkimden korktuğu için köye eşek getirmiyordu. Fakat yine boş durmuyor, köyleri geziyordu. El altından semer almaya çalıştığını tahmin ediyordum.

O gün sabah kalktığımda benim Toros garajda yoktu. Hanıma:

“Nerede araba?” diye sordum.

“Sabah erkenden Tırı Mahmut gelip götürdü.” dedi. Sinirlendim:

“Niye sokuyorsunuz şu adamı eve?” dedim, bağırıp çağırdım. Hanım:

“Muhtarın haberi var, dedi. Ben ne bileyim.” dedi. Araba gitmişti. Aklıma bin türlü şey geliyordu. Mahmut, arabayı köyün birisinde bırakabilirdi. Arabaya semer hatta eşek yükleyebilirdi. Aradım, telefonu kapalı. Evde dursam hanımla kavga büyüyecek, dışarı çıkıp kahveye vardım. Kahvedekiler, Mahmut'un sabahleyin benim arabayla yoldan geçtiğini görmüştü.

“Nereye gitti biliyor musunuz?” dedim. Bilen yoktu. Çevre köylerdeki tanıdıklara telefon ettim. Sonunda Tepe Köy, dediğimiz köyde izini buldum. Köyün ismi her ne kadar tepe olsa da burası tam bir dağ başıdır. Hele bir mahallesi var, “Yukarı Mahalle” derler, traktörle zor çıkılıyor. Telefonla aradığım Tepe Köy'deki arkadaşım:

“Bana selam vermeden gittin gücendim muhtarım.” dedi.

“Yahu ben değildim, bizim Tırı Mahmut benim arabayı almış. Orada mı şimdi?” dedim.

“Yukarı Mahalle'ye doğru gitti.” dedi. Yukarı Mahalle'de telefon çekmiyordu, Mahmut'a o yüzden ulaşamıyordu.

“Aman görürsen Muhtar Ramazan aradı de, arabayı çabuk getirsin.” dedim. Telefonu kapattık. Bir saat kadar sonra Tepe Köy'den telefon geldi. Mahmut, benim arabaya bir eşek yüklemiş aşağı doğru iniyormuş. He-

men Mahmut'u aradım, telefonu çalıyordu, cevap vermedi. Kahvede bulunan diğer arkadaşların telefonlarından aradım onlara da cevap vermedi.

Biraz sonra Tepe Köy'den bir telefon daha geldi. Mahmut eşeği benim adıma almış. Yerimden fırladım. Masadaki arkadaşlar tuttu:

“Bırakın beni, tüfeği getirip vuracağım Mahmut'u.” dedim. Bırakmadılar. O gün ciddi ciddi her şeyi satıp savıp köyü terk etmeyi düşündüm. Serkan'ı arayıp durumu anlattım. Onunla konuşmak bana iyi geldi. Eve gidip Mahmut'un gelişini beklemeğe başladım. Vakit gece yarısına geldi, çor çocuk yattı. Mahmut hâlâ ortalıkta yoktu. Dışarı çıkıp Mahmut'un evinin etrafını kontrol ettim. Işık yanmıyordu, arabam da ortalıkta yoktu. Geri evime döndüm geldim. Tam bahçe kapısından girmiştik ki arabamın sesini duydum, biraz sonra sokağa farların ışığı vurdu. Hemen elime bir değnek alıp ahırın kuytusuna saklandım. Mahmut, arabayı garaja koydu, bagajdan çıkardığı semeri omzuna vurdu. Bahçe kapısına doğru yöneldi. Olduğum yerden çıktığım gibi peşine düştüm. Elimdeki değneği neresine gelirse vurdu. Bahçede dört döndürdüm. Bizimkiler uyandı. Hanım koştu geldi, beni tuttu. O sırada Mahmut omzunda semerle kapıdan dışarı fırladı. Hanımın elinden kurtuldum, öfkeyle iki tane de ona savurttum. Sonra Mahmut'un peşine düştüm. Gecenin bir vakti, köylü ayağa kalktı. Beni zor tuttular. Elimdeki değnek dört parça olmuştu. Mahmut, semeri bir an olsun bırakmadı, evine kaçıp elimden kurtuldu.

Ertesi gün, Mahmut'la kahvede karşılaştık. Beni görünce sırtını döndü. Küsmüştü. Ben de hiç laf atmadım, kahvenin öbür köşesinde başka bir masaya oturdum. Mahmut, özür falan mı bekliyordu bilmem.

“Arkadaşlar dünyada kıskançlık kadar kötü bir şey yok.” dedi. Kimseden ses çıkmayınca, Hasan Hoca'ya döndü:

“Değil mi hocam?” dedi. Hasan Hoca, Tırı Mahmut'un ne demek istediğini anlamamıştı:

“Nasıl kıskançlık?” diye sordu. Tırı Mah-

mut:

“Mesela benim zengin olmamı istememek, kazandığımı kıskanmak... Onda olmasın bende olsun demek.” Hasan Hoca sakalını kaşdı:

“Haset etmek dersin gūnahtır elbette.” Mahmut aklı sıra bana taş atıyordu. Ayağa kalktım:

“Ülen kim kıskansın seni! Hem ne kazandın da neyini kıskanayım?” dedim. Mahmut:

“Ben Hasan Hoca’yla konuşuyorum. Başkaları lafa girmesin.” dedi. Bu defa ben Hasan Hoca’ya döndüm:

“Hocam söyle bakalım, başkasının malını izin almadan kullanmak caiz mi?” dedim. Hasan Hoca:

“Değildir.” dedi. Tırı Mahmut hemen atladı:

“Arkadaşlar kulağınızda olsun ben bir araba alacağım.” dedi.

“Al da kurtulalım.” dedim. Mahmut:

“Siz karışmayın beyefendi.” dedi. Kahveci:

“Nasıl bir şey alacaksın?” diye sordu. Mahmut biraz düşündü:

“Şöyle 15-20 bin liralık bir şey.” dedi. Tefvik:

“Eşe dosta salık verip araba alma devri bitti Mahmut. Alacaksın internette bakalım, alalım bir araba.” dedi. Ben Mahmut’u kızdırmak için:

“Araba almak her yiğidin harcı değil.” dedim. Mahmut:

“Alacağım Tefvik hiç merak etme. Senin telefonda bakılıyorsa bakalım.” dedi. Kahveci:

“Geçin bilgisayardan bakın.” dedi. İçeride bir bilgisayar vardı. Kahveci, köylünün ufak tefek işlerini, çocukların ödevlerini üç beş kuruşa bu bilgisayardan hallediyordu. Dört beş kişi bilgisayarın başına geçti. Mahmut’a araba bakmaya başladılar. Ben dışarıyı seyrederek gibi yapıp can kulağıyla konuşmaları dinliyordum. Tefvik:

“Mahmut, 15-20’ye düzgün araba yok. Gel sen 5 daha koy. 25’e iyi bir araba alırız.” dedi. Mahmut:

“Olur olur ha 20, ha 25...” dedi. Bu defa 25 binlik arabalara bakmaya başladılar. Kimisinin kaportasını beğenmediler, kimisinin motorunu. Lap Osman:

“Yav Mahmut, sanayiye yol edeceğine gel 5 daha koy. 30 bine bir araba al.” dedi. Mahmut:

“Doğru söylüyorsun.” dedi. 30 binlik arabalara bakmaya başladılar. 30 binlik araçların içinde birkaç tanesini beğenseler de bunların ya kliması yoktu ya da ABS’si. Çullu Yusuf:

“Mahmut, yazın sıcakta klimasız bu yollar çekilmez. 35’lik bir şey al, hiç olmazsa kliması olsun.” dedi. 35 binlik araçlara da bakıldı. Beğendiklerinin kilometresi yüksekti. Çil Hasan:

“Mahmut kilometresi yüksek araba alırsan elinde kalır. 5 daha koy düşük kilometreli olsun.” dedi. Limit 40 bine çıkmıştı. 40 binlik arabalara bakarlarken kahveye Tahsin geldi. Az çok arabadan anlardı. O da bilgisayarın yanına bir sandalye çekip oturdu.

“Arkadaşlar binilecek araba en aşağı 50’den başlar.” dedi. Bizimkiler 50 binlik arabaları taramaya başladılar. Birkaç tanesini beğendiler. Tefvik:

“Mahmut, bu arabaların bakımı gelmiş. İki gün sonra arıza açar. Bir araba parası da bakıma verirsin. Gel 5 daha koy, bakımlı bir şey al.” dedi. 55 binlik arabalardan beğendikleri oldu. Lap Osman:

“Mahmut, bu arabaların modeli düşük. Almışken modelli olsun.” dedi. Limit 60 bine çıktı. Tahsin:

“Hangisini alırsan al ben karışmam ama mutlaka ful olsun.” dedi. Bu defa limit 65’e çıktı. Tefvik:

“Gel 5 daha ver. Derdiyle uğraşmaya borcuyla uğraş.” dedi. Mahmut:

“Haklısın.” dedi. Çullu Yusuf:

“Mahmut, ha 70, ha 75...” dedi. Lap Osman:

“75’i veren 80’i de verir.” dedi. Çil Hasan:

“Ben iyi pazarlık ederim 90’lık bir şey bulalım. Ben 85’e alırım.” dedi. Aradan bir saat geçmedi. Bizimkiler 500-600 binlik arabalara bakıyorlardı artık. Daha fazla dayanmadım:

“Ulan Mahmut sen o arabaları al ben şu meydana eşek gibi anırım.” diye bağır-dım. Herkes benden tarafa baktı. Mahmut sırtarak:

“Semersiz eşek istemem.” dedi. İçeridekiler karınlarını tuta tuta gülmeye başladılar.

Parkta Cuma

●Tayyib Atmaca

Ey cematimüslimin Allah'ın bu günününe hamdolsun. Kaç haftadır cuma kılamıyorduk. Camilerin kapısı hâlâ kapalı. Maşallah havalar da güzel gidiyor, cumaları biraz böyle idare edeceğiz artık. Böyle bir alan bularak cuma kıldığımızı da ayrıca şükretmemiz gerekir. Aslında sol tarafa geçebilirdim ama hava çok sıcaktı hem de burası biraz mimberi andığından vaazı burada okumak zorundayım. Sakın içinizden “Hoca gölgeye geçmiş vaazı artık istediği kadar uzatır.” diye kendi kendinizle konuşarak namazı fesada vermeyin. Buraya merdivenle çıktım yine merdivenden ineceğim.

Sevgili din kardeşlerim! Cenabı Allah Bakara Suresi'nde (2/222): “Şüphesiz Allah tövbe edenleri sever, temizlenenleri de sever.” buyurmaktadır. Açık havada ve bir parkta kaydırağa basarak cuma hutbesi okumamızın nedeni de koronadır. Bu ve benzeri hastalıklar için efendimiz Hz. Muhammed (sav)'in “Bir yerde veba ve benzeri, herhangi bir bulaşıcı hastalık olduğunu işittiğiniz zaman, o yere girmeyiniz. Bulduğunuz yerde böyle bulaşıcı bir hastalık varsa, oradan da çıkıp kaçmayınız.” şeklindeki hadis-i şerifinin önemini Tramp bile keşfederek billboardlarda paylaştığına göre ben de bugün bu konu üzerinde biraz durmak istiyorum.

Maşallah gördüğüm kadarıyla cemaatimiz maskelerini nizami şekilde takmış sosyal mesafeye uyduğunuza göre burada size söyleyecek fazla sözüm yok ama asıl sözlerimin geçerliliği cumadan sonra başlayacağından söylediklerimi can kulağıyla dinlemenizi rica ederim. Ben hutbeye çıktığımda yanınızda yönünüzde uyuyanlar varsa onları dirseğinizle dürtme imkanınız olmadığını biliyorum. Onun için hep birlikte bir ayağa kalkalım sonra oturalım lütfen.

Ha bak bu fikir güzel oldu, uyuklayanlar kendine geldi. Sözlerimin başında Tramp gavurunun bile imana geldiğini billboardları efendimizin hadisiyle doldurduğunu söylemiştim. Bu ne demeye gelir bilirsiniz ey cemaat? Bu artık ben gavurluğu bırakıyorum bundan sonra Müslümanlar gibi yaşayacağım demeye gelir. Siz de durumdan vazife çıkarınız, bu Amerikan gavurunun bile aklı başına gelmiş.

Biz anadan doğma Müslümanız. “Kamyondan bozma Müslüman gelip bizi geçecek mi?” diye içinizden homurdandığınızı duyuyorum. Artık hem sokağa çıkma hem de şehirler arası seyahat kısıtlaması kaldırıldı. Gaza gelip de çoluk çocuk cümbür cemaat arabaya dolup gezmeye gitmeyin. Çarşı pazar dolaşarak evde kaldığınız günlerin acısını çıkarmaya çalışmayın. Hasretten cayır cayır yanan yüreğinizi, sarılarak öpüşerek soğutmaya çalışmayın. Özellikle damarında kan çağıldayan gençler “Bize bir şey olmaz.” deyip büyüklerin ellerini öpmeyin, büyükler de küçüklerin gözlerinden öpmesin.

Ey cemaat, bu günler de gelip geçecek biraz daha sabırlı olalım, işimiz olmadığı müddetçe ağzı açık ayran budalaları gibi sokaklarda, parklarda dolaşmayalım! Devlet yetkililerinin önerilerini dikkate alalım, onların kafasını bozmayalım. Hele reisin kafasının tasını attırdınız mı ağzından çıkacak bir kelime ile hepinizi evin içine tıkar haberiniz olsun. El Fatiha!